

Lars Luplau: Sådan slipper man næsten afsted med at bedrage sine kernevælgere

Udgivet 07/10/2017 — af Lars Luplau

A NMELDELSE – Først og fremmest bør 'Søren og Mette i benlås' mane til eftertænsksomhed i pressen. Men Anders-Peter Mathiasens nye bog er også et fremragende dokumentarisk arbejde, som bør læses af alle, der vil blande sig i debatten om, hvad der skete dengang over 60.000 lærere blev bortvist fra arbejde i næsten en måned, skriver Lars Luplau i sin anmeldelse.

Vi får måske en konflikt på skoleområdet til foråret. Lad os endelig håbe, at den undgås, men hvis den kommer, vil styrkeforholdet denne gang være meget mere lige end sidst. Det har Anders-Peter Mathiasens nye bog 'Søren og Mette i benlås' en vis del af æren for. Bogen, som præcist beskriver det asymmetriske styrkeforhold i 2013, har nemlig startet lidt af en lavine, der har givet politisk momentum til lærerne.

I 2013, dengang Kommunernes Landsforening og Moderniseringsstyrelsen valgte at lockoute næsten alle landets lærere, var jeg ansat på en efterskole. Lang tid inden det for alvor trak op til konflikt, diskuterede jeg og skolefolkene i mit netværk de forskellige scenarier.

Vi var ret enige om, at risikoen for konflikt var betragtelig, men vi var ikke ret bekymrede, for vi var også enige om, at indgrebet, der skulle stoppe konflikten, allerede lå i daværende finansminister Bjarne Corydons skuffe. Det eneste, der overraskede os, var at konflikten fik lov at køre så længe.

'Søren og Mette i benlås' handler om lærerkonflikten og det forløb, der ledte dertil. Men det er også en bog som havde været overflødig, hvis pressen havde gjort deres arbejde. Det er mest af alt en god fremstilling af alt det, som vi vidste i forvejen tilsat et par nye og vigtige vidnesbyrd fra folk tæt på magten.

“

Bogen er udgivet på Politikens Forlag på foranledning af Danmarks Lærerforening, der til gengæld har forpligtet sig til aftage 3000 eksemplarer af bogen. Dette er tydeligt varedeklareret, så der er ingen grund til at se spøgelse der, men tanken om at bogen er blevet til som en prolog til de overenskomstforhandlinger, der går i gang først i det nye år, er nærliggende

Bogen tager os først en tur med tilbage i historien. Til dengang lærere var tjenestemænd, der ikke kunne strejke, men tog positionen som en samfunds bærende kraft på sig. Overgangen til at lærerne blev overenskomstsansatte lønarbejdere med en årnorm, skete på arbejdsgivernes initiativ. Man ville have mere styr på, hvad lærerne lavede.

Derefter ledes læseren fint igennem forhistorien og de politiske interesser, der endte med at udløse konflikten. Mathiasen er meget præcis i sin skildring af forløbet, får talt med en masse interessenter og giver et fint billede af en veltilrettelagt, men ikke helt så veludført, plan.

En forfatter, der blev oprørt

Inden et interview spørger Michael Ziegler, som er chefforhandler for arbejdsgiverne, Mathiasen om han er forudindtaget eller *biased*. Det giver forfatteren stof til lidt overvejelser om egen position:

“Mit svar var, at jeg prøvede at forstå, hvad der var sket. Men efterhånden som jeg har sat mig ind i sagen, er jeg oprørt. Undervejs har jeg talt med aktører, der fortæller, hvordan det hele var planlagt ovenfra på forhånd.” (s. 181)

Netop Mathiasens egen position er interessant, når man kigger på bogens afsenderforhold. Den er udgivet på Politikens Forlag på foranledning af Danmarks Lærerforening, der til gengæld har forpligtet sig til aftage 3000 eksemplarer af bogen.

Dette er tydeligt varedeklareret, så der er ingen grund til at se spøgelse der, men tanken om at bogen er blevet til som en prolog til de overenskomstforhandlinger, der går i gang først i det nye år, er nærliggende. Kravene udveksles i december i år, og det er ganske sandsynligt, at lærerne vil have kollektiv forhandling af arbejdstid på bordet igen. Og så kan man skimte en ny konflikt.

“

Thorning-regeringen ville finansiere en folkeskolereform med midler, som blev frigjort ved overenskomstforhandlingerne og suspenderede derfor de facto en stor faggruppes forhandlingsret. De er endda siden sluppet nogenlunde afsted med at hævde, at de ikke gjorde det

Foreløbig har bogen ført til [denne udmelding fra Dennis Kristensen](#), der er formand for Forbundet af offentlige ansatte:

Dennis Kristensen
for omkring 3 uger siden

Vi meddeler nu de offentlige arbejdsgivere - stat, kommuner og regioner -, at de kommende overenskomstforhandlinger for samtlige offentligt ansatte sættes på stand by, indtil undervisere og lærere er kommet i realitetsforhandlinger om en arbejdstidsaftale.

Jeg er glad for, at de øvrige organisationer har været enige i FOAs forslag om at stå sammen om denne melding. Vi kan ikke leve med, at et forbund ikke kan få en fuld overenskomst.

Så nu ligger bolden på arbejdsgivernes banehalvdel.

1,5 tusind 153 870

Bogen er i det hele taget glimrende, og Mathiasen er på forbilledlig vis dykket ned i et kompliceret forløb og fremstiller det sobert. Ingen, der har læst bogen, kan have både fornuft og tvivl om sagens rette sammenhæng i behold: Thorning-regeringen ville finansiere en folkeskolereform med midler, som blev frigjort ved overenskomstforhandlingerne og suspendede derfor de facto en stor faggruppes forhandlingsret. De er endda siden sluppet nogenlunde afsted med at hævde, at de ikke gjorde det.

Og netop det med at slippe afsted med det, kunne Mathiasen med fordel have gjort noget mere ud af. Den øvrige presse har nemlig i denne sag svigtet deres opgave med at kigge magthaverne i kortene.

Man kunne fristes til at tro, at forståelsen for regeringens planer om reformens finansiering var så stor rundt omkring på redaktionerne, at det skyggede for den åbenlyse historie, der lå i, at en regering var i færd med at tilsidesætte den danske model, og at de ansvarlige ikke engang ville stå ved det.

Et sandt citat, der blev trukket tilbage

Helt absurd blev det, da Politiken lod Helle Thorning Schmidt ændre i et citat, da hun i december 2016 ved en fortalelse kom til at bekræfte, at lockouten var regeringens beslutning.

Mathiasens bog har kastet så meget lys over sagen, at de fortsatte benægtelser leder tankerne hen på Komiske Ali i Bagdad. De politikere, der dengang sad med ansvaret, kan dog stadig ikke lade være med at fylde os med tågesnak. De hænger simpelthen fast i vanen:

Slået op af **Pelle Dragsted**
10.660 visninger

En af bogens største styrker er, at det er lykkedes at få centrale aktører tæt på magtens centrum i tale. SF's daværende formand Annette Vilhelmsen bekræfter Mathiasens fremstilling om et veltillægt forløb og Kristian Thulesen Dahl (DF) fortæller, at Helle Thorning allerede i oktober 2012 bad om DF's støtte til det lovindgreb, der senere blev en realitet.

Anders Bondos selvmål og lærernes indadvendte kommunikation

Der er dog også et par udeladelser, som efterlader et tomrum. Mathiasen kunne f.eks. med fordel have beskrevet kampen om den offentlige opinion. Her var lærernes indsat tæt på katastrofal, og selv om det understreges i bogens indledning, at Danmarks Lærerforening ikke har nogen redigeringsret, blot fordi de aftager 3000 kopier, skal man ikke langt ud af en konspirationstangent for at få den tanke, at Mathiasen holder igen med kritikken af Anders Bondo og Co.

De fleste husker Anders Bondos selvmål, da han siger "Gu' skal de da ej! Det bestemmer vi da.", om skolelederne, der nu skal til at lede og fordele arbejdet.

Et mere ædrueligt eksempel på lærernes mislykkede kommunikation er, hvor udbredt opfattelsen af Anders Bondo som stejl og obstruerende var dengang. Jeg var som nævnt selv ansat på en efterskole, men jeg var ikke berørt af konflikten. Det var jeg ikke på grund af Lærernes Centralorganisations (LC) forsonende tilgang.

Min arbejdsplads var undtaget fra konflikten. Kommunernes Landsforening (KL) og Moderniseringsstyrelsen havde nemlig undladt at sende et total lockoutvarsel, men havde undtaget de steder, hvor de fandt grund til det. I vores tilfælde havde vi elever fra Grønland, som ikke umiddelbart kunne sendes hjem under en konflikt, så der hvor konflikten ville være for besværlig for arbejdsgiversiden, var der ingen konflikt.

Så skulle man tro, at lærerne ville varsle modstrejke. Dels for også at ramme de steder, som arbejdsgiverne ønskede undtaget, og dermed sørge for at konflikten også gjorde ondt på dem, men også for at andre forbund ville kunne varsle sympatistrejke eller blokader mod arbejdsgiversiden.

“

For mig så det ud, som om en stor del af kommunikationsressourcerne blev brugt på at kommunikere indad. På at holde gejsten oppe

hos de lærere, der udover en månedsløn også var ved at miste modet

Det gjorde lærerne ikke. Uffe Rostrup, der er formand for Frie Skolers Lærerforening og dermed en del af LC fortæller hvorfor:

"Vi varslede ikke strejke, fordi vi ville holde konflikten *ren*. Vi ville signalere, at det var arbejdsgivernes konflikt. Hvis vi havde strejket, så havde det indikeret, at vi ikke ville tilbage på arbejde, hvilket var så langt fra sandheden, som man kunne komme. Det var ikke uden problemer at lade være at strejke. Det afskar os således fra sympatistrejker fra andre, men vi var enige om, at det var det rigtige."

Hvorfor man ikke satsede på at få det budskab ud, har jeg aldrig forstået, og ville gerne have Mathiasens blik på det også. Her var alle tiders chance for at vise billeder fra skoler, der stadig var åbne. *'De skoler er åbne, fordi lærerne ikke strejker. Fordi lærerne vil forhandling og samarbejde'* burde være et budskab der kunne hamres ind igen og igen. Det skete bare ikke.

For mig så det ud, som om en stor del af kommunikationsressourcerne blev brugt på at kommunikere indad. På at holde gejsten oppe hos de lærere, der udover en månedsløn også var ved at miste modet. Hænder som [begravelse af den danske model](#) er kommunikation for de frelst.

Det kan også forklare, hvorfor resten af de offentlige lønmodtagere først nu efter 4 år er klar til at stå last og brast med lærerne, jævnfør Dennis Kristensens opdatering ovenfor. De fangede simpelthen ikke, at lærerne kæmpede for retten til kollektive forhandlinger, og ikke konfliktede for retten til at gå hjem og slå græs kl. 13.30. Her var KL's kommunikationsstrategi langt skarpere.

En offensiv der blev forberedt måneder før

De havde også haft god tid til at forberede sig. Domænet [meretidsammen.dk](#), som *hostede* kampagnen mod de "dovne" lærere blev erhvervet 18. december 2012, eller over to måneder inden forhandlinger brød sammen.

Resultat af søgning	
Domænenavn:	meretidsammen.dk
DNS:	meretidsammen.dk
Status:	Aktivt
Oprettet:	18. december 2012
Registrant:	
Bruger-id:	K14489-DK
Navn:	KL
Adresse:	Weidekampsgade 10
Postnr. & By:	2300 København S
Land:	Danmark
Telefonnummer:	+45 33703000
Fuldmægtig:	
Bruger-id:	K14489-DK
Navn:	KL
Adresse:	Weidekampsgade 10
Postnr. & By:	2300 København S
Land:	Danmark
Telefonnummer:	+45 33703000
Navneserver:	
ns.kl.dk	K3353-DK
ns1.credocom.dk	RA6287-DK
ns2.credocom.dk	RA6287-DK
Tilbage	

Et andet element, jeg savner i bogen, er at høre om skoleledernes rolle. Mathiasen kommer ellers godt rundt om gruppen af interessenter, og er eminent til at uddrage det væsentlige fra hver gruppe. Jeg var selv skoleleder, da Lov 409 om arbejdstid for lærere skulle implementeres.

“

Som jeg så det, handlede Finansministeriets ledelsesfilosofi, som de via lovindgrebet ville påtvinge skolerne, ikke om at sætte lederne fri. Det handlede om et paradigmeskift i forholdet mellem myndighed og skoleleder

---

Som leder var det min opfattelse, at man kunne dele vores faggruppe i to. En gruppe betragtede sig selv som skolefolk, der indenfor rammerne af det fag udfyldte rollen som leder. Den anden gruppe så sig som ledere, der – mere eller mindre tilfældigt – udførte lederfaget i skolebranchen. Den sidste gruppe var meget begejstrede for Finansministeriets løfter om at give lederen den fulde ledelsesret.

Jeg selv og andre var mere skeptiske. Som jeg så det, handlede Finansministeriets ledelsesfilosofi, som de via lovindgrebet ville påtvinge skolerne, ikke om at sætte lederne fri. Det handlede om et paradigmeskift i forholdet mellem myndighed og skoleleder.

Vi skulle nu ikke længere stå til ansvar, men til regnskab. Vi skiftede fra *responsability* til *accountability*. Brugen af personaleressourcer skulle nu ikke længere være underlagt centrale aftaler med lønmodtagere, men skulle stilles helt frit, så lederen kunne stå til regnskab.

Derfor gik man målrettet efter lærernes ret til kollektive forhandlinger. Og meningen var så, at andre faggrupper stod for tur bagefter. Thorning-regeringen havde brug for en vindser, og finansieringen af den folkeskolereform, som kunne give lidt luft, efter sager som blandt andre betalingsring og øremærket barsel var stødt på grund, var lige den madding, som Finansministeriets embedsmænd skulle sætte på krogen.

“

Mathiasen dokumenterer på glimrende vis, at lockouten var helt unødvendig. Hvis regeringen havde stået ved sin politik og åbent erklæret, at man denne gang suspendede de frie forhandlinger, fordi man havde brug for et bestemt resultat, havde ingen børn behøvet at blive hjemme

---

Nu var der politisk opbakning til at “gå hele vejen”, som de selv formulerede det. At en stor del af landets skoleledere lod sig rive med af begejstringen kan jeg fortsat undre mig over. Skolelederforeningen imponerede mig bestemt ikke i forløbet.

Tilbage står dog, at Mathiasen på glimrende vis dokumenterer, at lockouten var helt unødvendig. Hvis regeringen havde stået ved sin politik og åbent erklæret, at man denne gang suspendede de frie forhandlinger, fordi man havde brug for et bestemt resultat, havde ingen børn behøvet at blive hjemme i de fire uger, som konflikten varede.

Det gjorde regeringen selvfølgelig ikke, fordi modstanden mod en sådan udmelding havde været massiv og uoverskuelig. I stedet valgte man at foregive, at de frie forhandlinger fandt sted. At de slap afsted med det, skyldes i høj grad, at det var den borgerlige oppositions politik de gennemførte.

Pressen svigtede – og har tilsyneladende intet lært

Men først og fremmest skyldes det, at pressen ikke gjorde det arbejde, som Anders-Peter Mathiasen nu har gjort. Bogen er intet mindre end fremragende, og dog sad jeg, mens jeg læste, og følte lige dele begejstring over bogens kvalitet og tristhed over dens nødvendighed.

“

Man kunne håbe, at denne bog finder vej til pensumlisten på de danske journalistuddannelser. Der er brug for den

Antropologen Dennis Nørmark havde forleden et fint indlæg i Politiken, hvor han [anfører, at forholdet mellem politikere og presse i Danmark er alt for intimt](#). Den hyppige trafik af personer fra en begrænset kreds mellem de store mediers politiske redaktioner og ministeriernes spindoktor-korps kan forklare en del.

Det begrænsede konfliktpotentiale – fordi oppositionen ingen interesse havde i at skose Thorning-regeringen for at tromle en fagforening – hjalp heller ikke mediernes interesse på vej. Samtidig var det relativt kompliceret at formidle, hvorfor regeringens ageren var så uhørt.

Man kunne håbe, at denne bog finder vej til pensumlisten på de danske journalistuddannelser. Der er brug for den. [Berlingske viser på lederplads](#), at de fortsat absolut intet vil forstå, og [Politiken viser heller ikke tegn på opvåkning](#).

'Søren og Mette i benlås' udgør – godt bakket op af den uafhængige journalist Peter Kofods to glimrende blogposts ([første del](#) og [anden del](#)) – en skamstøtte over dengang pressen ikke alene svigtede sin fornemste opgave med at afdække magtmisbrug, men i nogle tilfælde medvirkede til det.

Anders-Peter Mathiasen: Søren og Mette i benlås, Politikens Forlag, vejl. pris 250 kr.

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del os gerne med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden via PayPal under 'Hold POV.International i live' eller via din netbank. Vores kontonummer er: 3409 12107307. Du kan også donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi udkommer uden annoncer og modtager ikke mediestøtte.

f

Lars Luplau

Lars Luplau er født i 1972 på den københavnske vestegn. Skribent, skolemenneske og sprogpedant. Skrev i årene omkring årtusindskiftet for TIPS-bladet om sydamerikansk fodbold. Kom ind i skoleverdenen ved et tilfælde og har de sidste 14 år arbejdet som lærer og skoleleder. Skriver primært om politiske og kulturelle forhold i Brasilien, uddannelsespolitik og sport. Bosat i Odense med sin familie. Har boet flere år i Brasilien og er BA i portugisisk fra Københavns Universitet og

Medievidenskab fra SDU.

Lars tjener primært til livets ophold ved at undervise i linjefaget "Verdensborger" på en efterskole, samt løse journalistiske freelance-opgaver. Derudover arbejder han på to bog-projekter. Kan også bookes til foredrag om sport, politik og kultur i Brasilien. Du kan støtte Lars' skriverseri på Point of View International via Mobile Pay 21222329

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

ANDERS BONDO

ANDERS PETER MATHIASSEN

ANNETTE VILHELMOSEN

DANMARKS LÆRERFORENING

DENNIS KRISTENSEN

FOA

HELLE THORNING

LARS LUPLAU

LÆRERKONFLIKT

MICHAEL ZIEGLER

ANBEFALET TIL DIG

Embrace-pigernes hjemland er martret af rigdom

F Ø L G P O V

Synes godt om

Del

48 tusind personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Follow @pointofviewint

S T Ø T P O V

Donations-niveau
Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Abonner

Støt POV som abonnent

Ovenfor kan du vælge at støtte POV med et fast månedligt beløb på 20, 100 eller 1000 kr. via PayPal. Aftalen kan til enhver tid opsiges med øjeblikkelig virkning.

Støt POV med MobilePay

Støt POV's arbejde med en flad tyver (eller mere) og et enkelt klik på nummeret her: **MobilePay 40 12 19 68**

Du kan også støtte os med en bankoverførsel:

Reg. nr. 3409 kontonr. 12107307

POINT of VIEW International modtager ikke mediestøtte, bruger ikke banner- eller pop-up-reklamer og har ikke nogen betalingsmur.

Hvis du ønsker at støtte vores arbejde, kan du gøre det ved at abonnere, donere et enkelt beløb eller honorere den enkelte skribent via hendes eller hans MobilePay. Skribenternes numre er oplyst i infoboks under teksterne.

VI TAKKER FOR DIT ENGAGEMENT**Om POINT of VIEW International**

POINT of VIEW International er en uafhængig platform for analyse, debat og kritik for 62 skribenter og journalister. POV har desuden bragt gæsteindlæg af mere end 300 eksperter, meningsdannere og kunstnere.

Som blogfællesskab gælder det, at alle skribenter skriver i eget navn, kun giver udtryk for egne meninger og selv står på mål for dem.

Disse synspunkter deles derfor ikke nødvendigvis af hverken POV International eller andre skribenter ved POV.

Kontakt

Du kan kontakte POV ved at sende en email til den ansvarshavende chefredaktør Annegrethe Rasmussen på AGR@pov.international

Q U I C K P O V

24/10/2017

Jørgen Dragsdahl: Alarmberedskab for USA's bombefly

16/10/2017

LSD og stress – vi mikrodoserer da bare

15/10/2017

Spanien er i krise – hvem trækker først

11/10/2017

Anna Thygesen: Jeg blev udsat for et FaceTime overgreb – stop det!

11/10/2017

Maria Helleberg: Den kvindelige historiker

N P R O V E R S K R I F T E R

- U.S. Official: Niger Ambush Of U.S. Troops Was 'Set Up' By Villagers
- Royal Cremation In Thailand To End Year Of Mourning For Beloved King
- The Rise Of Halal Cuisine In An Age Of Islamophobia
- Teachers Report Stressed, Anxious Students In The 'Age Of Trump'
- Top Stories: Trump May Declare Opioid Emergency; Trump Voting Commission

B B C O V E R S K R I F T E R

- Women's Ashes: Australia seal second ODI win over England
- People-smuggling raids lead to 11 UK arrests
- Dozens die in explosions at Indonesia fireworks factory
- Nazi forums closed as Reddit purges 'violent content'
- Catalan crisis: Separatist MPs discuss Madrid power struggle